

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Milyen messze világíthatnak az őrtüzek? - Kivilágították Székelyföld határait szombat este

A régió autonómiáját követelve gyújtottak őrtüzeket október 24-én, szombaton este a Székelyföld határán fekvő településeken. Az akciót szervező Székely Nemzeti Tanács (SZNT) tájékoztatása szerint „több száz” helyszínen került sor tűzgyújtásra, amelyen „pár tízezren” vettek részt. A helyszíneken az ökumenikus istentiszteletek után felolvasták a demonstráció kiáltványát. Ebben a dokumentumban kinyilvánították, hogy a határok kivilágításával kívánják a román kormány és a világ tudomására hozni, hogy a Székelyföld létezik, és élni akar az önrendelkezés jogával. „E jog alapján követeljük a Székelyföld államon belüli önkormányzását! Ragaszkodunk a nyolc székely széket és 153 önkormányzatot magában foglaló Székelyföld határaihoz, amelyet a helyi közösségek népszavazása tesz majd véglegessé” – áll a kiáltványban, melyet a Maros megyei Lukafalván Izsák Balázs SZNT-elnök olvasott fel. A kiáltványban felidéztek: Románia kormánya nem mondott le a szándékáról, hogy Székelyföldet egy román többségű óriásrégióba olvassza be, továbbá a több ízben kinyilvánított autonómiaigényről párbeszéd sem kezdődhetett, mert az erre irányuló székelyföldi kezdeményezések rendre válasz nélkül maradtak. „Van egy nép a Kárpátok kanyarulatában, amely szabadon és békében akar élni, szabadon akarja használni anyanyelvét, és maga akar dönteni a saját sorsáról szülőföldjén” – idézik a kiáltványban a székelyföldi önkormányzatok autonómiapárti határozatait. „Követeljük, hogy az Európában gyakorolt normák érvényesüljenek, és a székely nép – Európa autonóm közösségeihez hasonlóan – megélhesse önrendelkezését a Székelyföld autonómiája révén. Azt az Európai Unióban elfogadott elvet kell irányadónak tekinteni, amelynek megfelelően a régiókat nem kijelölni, hanem elismerni kell” – áll a kiáltványban. Hozzáadték, hogy a régió autonómiája „a teljes és tényleges jogegyenlőség intézményi garanciáját biztosítja a régió minden lakója számára nemzeti, etnikai, nyelvi hovatartozásától függetlenül”, továbbá leszögezik, hogy Székelyföldnek önálló fejlesztési régiót is kell alkotnia. A kiáltványban párbeszédre szólították fel Románia kormányát, Magyarország kormányát pedig arra kérték, hogy szerezzen érvényt a két ország közötti alapszerződés 15/9. cikkelyének. Ebben a felek azt vállalták, hogy tartózkodnak az olyan intézkedésektől, amelyek a régiók etnikai arányait megváltoztatva arra irányulnak, hogy korlátozzák a kisebbségek szabadságjogait.

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Fontos megjegyezni, hogy nemcsak Székelyföldön gyúltak őrtüzek: az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) elnökének tájékoztatása szerint Erdélyben közel 200 helyszínen égtek a lármafák, ebből csak 68 volt székelyföldi helyszín. Magyarországon Budafok-Tétény Önkormányzata is meggyújtotta szolidaritásból a lángokat, Esztergomban pedig mécsesekkel és gyertyákkal fejezték ki egyetértésüket. Elképzelhető, hogy további helyszíneken is szolidaritás-akciókra került sor, ám a főszervező SZNT nem készített összesítést ezekről az eseményekről.

Az őrtűzgyújtási akció az SZNT által az elmúlt években szervezett civil mozgalmi akciók sorába illeszkedett, hasonlóan a marosvásárhelyi Székely Szabadság Napjához vagy a Székelyek Nagy Meneteléséhez. Ezek az akciók a romániai magyarság legnagyobb politikai szervezetének, az RMDSZ-nek a hallgatóságos vagy tényleges támogatása mellett zajlottak, leglátványosabb közülük az 54 kilométeres összefüggő menetoszlopot, becslések szerint 100-120 ezer embert megmozgató Nagy Menetelés volt 2013 őszén. Míg az eddigi akcióknál fontos volt a résztvevők létszáma, a mostani, Székelyföld határait kivilágító akciónál ez egyrészt háttérbe szorult, másrészt egyetlen szervezet rendelkezhet hozzávetőleges számokkal, az elvileg minden helyszínen jelen levő SZNT. Mivel a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt a tervezett légi felvételeket nem készítették el, ezért a média is csupán az egyes helyszínekről készített beszámolók révén, illetve a szervezők által rendelkezésükre bocsátott számok ismertetésének erejéig számolhatott be a rendezvényről.

Az őrtűzgyújtási akció értékelése során ki kell térnünk a román nyelvű sajtóba való bekerülés problematikájára. A központi román nyelvű médiaorgánumok közül szinte csak a Mediafax hírügynökség számolt be az eseményről, ezt a tudósítást vették át kisebb román hírportálok, nyilvános vitát, politikusok vagy közéleti személyiségek megszólalásait nem váltotta ki az esemény. A Mediafax tudósítása alapvetően tényszerűen számolt be az akcióról, végig a szervezők által megfogalmazottak és a felolvasott kiáltvány soraira támaszkodva. A román reakciók elmaradása annak is tulajdonítható, hogy jelenleg nincs napirenden régióatszervezés Romániában, a kiáltványt pedig nem egy, több ezer személyt megmozgató rendezvényen, hanem sok kicsi, külterületen tartott összejövetelen olvasták fel, így a magyar nyelvű médiában tág teret kapó kezdeményezés majdhogynem észrevétlenül zajlott le a román nyelvű médiát fogyasztók számára. A román politikát azokban a napokban egyébként Traian Basescu volt államfő politikai visszatérése, valamint a Gabriel Oprea miniszterelnök-helyettes

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

körül botrány foglalta le, ám a fenti okok miatt ezek hiányában sem valószínű, hogy figyeljenek a Székelyföld határainak kivilágítására.

Az akció másik vetülete, amit a mozgalmi bázis ébren tartásának nevezhetünk, már sikeresebb lehetett. Az SZNT magát civil mozgalmi szervezetként határozza meg, amely Székelyföld területi autonómiájának elérése érdekében fejti ki tevékenységét. Ehhez folyamatosan aktív mozgalmi bázisra van szüksége, amely hajlandó tüntetni vagy menetelni a közös cél érdekében (megjegyzendő, hogy a székelyföldi RMDSZ-szervezetek, a Szövetség polgármesterei hathatósan hozzájárulnak a különböző akciók sikerességéhez, az emberek rendezvényeken való részvételéhez). Mivel a Székely Szabadság Napján tartandó idei marosvásárhelyi felvonulást gyakorlatilag betiltotta a polgármester, az jóval visszafogottabb keretek között ment végbe, mint azelőtt, a szervezetnek és támogatóinak ezért szüksége volt idén még egy nagyobb rendezvényre. Az autonómia jelszávéért rendszeresen az utcára vonuló, akár utazást is vállaló polgárok ugyanis ma már elvárják a mozgalmi akciókat, elvárják, hogy a politikusok ezeket az eszközöket is használják a politikai célok megfogalmazása érdekében. Ezért sokkal hatásosabbak és eredményesebbek ezek a rendezvények, ha az RMDSZ is felsorakozik a szervezők mellé, mivel – logisztikai megfontolásokon túl – így az összefogás üzenetét hordozzák magukban és aláhúzzák azokat a vélekedéseket, hogy vannak olyan politikai ügyek, amelyek mellé mindenki fel tud sorakozni.

A mozgalmi politizálás RMDSZ általi felvállalásának még egy fontos vetülete van: bár jelenleg nincs napirenden regionális átszervezés Romániában, ez a román politika rapszodikus változásai miatt bármikor újra felvetődhet, akár sokkal gyorsabban születhetnek a magyarság számára kedvezőtlen döntések, mint ahogyan az eddigi jogkiterjesztést sikerült elérni. Ezek a negatív folyamatok olyan körülmények között is végbemehetnek, hogy az RMDSZ jelen van a parlamentben, esetleg még a román kormányban is. Ha ilyen helyzet áll elő, a mozgalmi politizálás eszközei felértékelődhetnek a Szövetség szemében is, ám ehhez „ébren kell tartani” a mozgalmi bázist. Még egy fontos adalék, hogy a bukaresti politikában az RMDSZ a „mérsékelt” magyar szervezet, míg az összes többi szervezetre a „radikális” jelzőt szokták használni, ezért a Szövetségnek úgy kell megőriznie tárgyalóképességét a román intézményekkel és pártokkal szemben, hogy közben növelnie kell társadalmi támogatottságát a magyar közösségben, ami sokszor nehezen megoldható feladat elé állítja az RMDSZ vezetőit.